

Jis buvo girtas

Kai praėjusios nakties visas sidabrinės ašaras surinkusi saulė slinko vakarop, kai vėl rausvieji pazarai ramuną nešė nuvargusiai žemei, ištroškę vėsiųjų vakaro atdūsių namai atsikvėpė. —

Atidarė langus.

Langų stikluos sutvisko paskutiniai saulės spinduliai. Lyg ko bijodami, virpėjo, sklaidėsi, smulkėjo. —

Išsigando. —

Iš užkampių ir skersgatvių slinko į gatves ilgi ilgi šešėliai; nebeįsitęgdami gatvėse kabinosi namų sienomis aukštyn, rinko nuo stiklų pabirusius paskutiniųjų spindulių virpėjimus ir pro atidarus langus nešė į vidų prieblandą.

Temo.

Pro vieną langą į tyliuosius saulėleidžius žvelgė dvi akys. Akys — visą naktį su žvaigždėm kalbėjusios, ryto ūkų sudrėkintų, giedros dienos šešėlių išsvargintos, — liūdnos kaip karstas, neramios kaip rudens sulaukę paukščiai.

Žvilgsniai klaidžiojo vakaro ramumoj — vis neramūs. Pynėsi praėjusių dienų atošvaistės. Mintys slankiojo vakarykščiuos atsiminimuos. Užė spengė galvoje, kaip avily įlindus širšei. O nerimo įjaudinta širdis skubiais tvinkčiojimais kartojo:

— „Tu dar vaikas...“

Šie žodžiai, nors nemalonūs kaip liūdesys, nors baisūs jam kaip pragaras, bet neatsikratomi. Ir ką tiktai jisai galvojo, kur žvalgėsi, ką matė, ką girdėjo, — visur, rodos, kažkas kartojo tuos žodžius. Jų kankinamas jautė, kad praėjusių dienų ramiosios valandos išėjo kur toli ir niekad nesugrįš.

Tatai jausdamas drebėjo.

Nerindamas raminosi.

— Ne, ji tyčia taip pasakė. Juokais. Dabar jau taip nebesakytų. Ne...

Vėsi vakario vėjo srovė užtelėjo pro langą. Jį šiurpas pagaugais perėjo.

Pasipurtė.

Siekė uždaryti lango ir — sustojo.

— Argi? Liu?

Iš gatvės nejučiomis pažvelgė į jį linksmas veidas ir vel skubiai nusigrėžė.

— Taip, ji. Bet kas tas nepažįstamasis?

Susidomėjo. Neramiai žvelgė į tolstančius.

— Kur jie eis?

Atsakymo nėra. Staiga uždarė langą. Trinktelėjo durys. Jau gatvėje.

Mato — eina linksmi kalbėdami. Tur būt, geri pažįstami. Artimi. Taip atrodo.

Paėjėjęs kiek sustojo.

— Ar aš žvalgas? Teeinie...

Ir buvo begrižtas atgal.

— Bet kas tas nepažįstamasis?

Įdomu. Ne tik įdomu — ir svarbu.

Pasuko į kitą gatvę. Pagreitino žingsnius. Užėjo už akių.

Mato. —

Liucija ir nepažįstamasis ateina priešais. Vis linksmi. Vis įdomiai kalbasi.

Jis nerimsta. Apsimeta ramus.

Praeidamas pažvelgė.

— Laba...

Balsas suvirpėjo ir nutilo. Bijodamas įtarimo nė nestabtelėjo.

— Labas. Koks greitas!

Jau praėjus pavijo Liucijos žodžiai. Neatsigrėžė. Skubėjo tolyn. Lyg susigėdo.

— „Koks greitas?“ — pakartojo girdėtus žodžius. Negi ji matė, kad aplink apėjau? Gal tas akiniuotasis? Bet nepažįsta. Jeigu matė...

Net šilta paliko.

Paėjęs kiek, nedrąsiai dairydamasis, atsigrėžė. —

Jų jau nesimatė.

Pats pavaikščiojo. Pasidairė. Nieko daugiau nesutikęs — ir nenorėjo sutikti — sugrižo namo.

Namuos keista. Šviesos neįžiebęs ties langu sustojo.

Pro langą veržėsi į vidų liesi elektros spinduliai. Pynėsi šešėliai. Vienuma nerimu spengė. Nykūs laikrodžio taksėjimai lyg kūju į smilkinius kalė. Galva užčiojo, tvinkšėjo.

Priėjęs laikrodį sustabdė.

— Bus ramiau.

Ne.

Dabar, rodos, dar labiau ausyse spengė. Dar labiau galva užčiojo. O širdies tvinkšėjimai stiprėdami skubėjo sudrumsti ramią tylią aplinką.

— Ir ją sustabdyti!

Priėjo prie lango. Atidarė. Sustojo.

Vėsus dvelkimas gaivino įkaitusius skruostus. Akys klaidžiojo tylinčiuos toliuos. Ramumu dvelkė mirksinčios žvaigždės.

Atsiduso. — Ramu. Ilgu. Liūdna. Spustelėjo elektros mygtuką. Pažvelgė į veidrodį: veidas išbalęs, akys miglotos — ne tas.

— Eisiu.

Išėjo. Gatvėje kur-ne-kur žmonės. Po vieną. Po du. Būriais. Rimutis slinko gatve ir mąstė.

— Ji rami. Ji sėdi... gal... tur būt... Laukia. Tikrai. Nueisiu. Atvirai tepasako. Kam neaiškumai?

Nepajuto — ir Pilies gatvėj. Įėjo į priebutį. Sustojo.
Skaito. —

Liucija Valytė
Mokytoja

— Liucija, Liu. Ką ji atsakys?

Atsakymas neaiškus.

Atsakymas įvairus.

Atsakymas baisus.

— Jei vėl tą pat pakartos?

Baisu.

Abejoja.

— Eit, ar ne.

Žengė.

Tik kažkur trinktelėjo durys. Kažkas skardžiai nusikvatojo.
Patenkintai. Linksmi.

Jis sustojo.

— Linksmi... Manęs nelaukia...

Lyg ką bloga nujausdamas, net atsidusti bijodamas, išslinko
į gatvę. Gatvėje galvą panarino. Įrėmė žvilgsnį į žemę.

Mintys blaškėsi, ir ausyse skambėjo juoko atgarsiai.

— Ji rami.

Nerimo vedamas ėjo, bet nežinojo kur. Įvairių minčių slegia-
mas troško, bet nežinojo ko. Lyg vienas pasaulyje gyvendamas,
slankiojo gatvėmis, nežinodamas, kas galėtų atsakymą išpėti.

Sugrižo į namus.

Įėjęs apsidairė.

Namai — ne namai: nyku, tvanku, neramu, tuščia.

— Ką aš čia veiksiu?

Atsiminė. —

— Ji linksmi...

Nusišypsojo.

— Tikrai kaip vaikas. Ko gi aš bijau?

Pasiryžimas išvedė į gatvę.

Po kelių minučių stipriai pabeldė į Liucijos kambario duris.

Įėjo.

— Ne, nemaniau.

— Sveika.

— Sveikas. Niekad taip smarkiai nebelsdavai.

— Nesitikėjai? Aš tyčia...

Daugiau nieko nepratarė. Jautė, kad kažkas balsą užgniaužė.
Tad žvelgė šypsodamas į ją ir tylėjo.

Ji laukė jį prašnekant. Toks triukšmingas įėjimas buvo ne-
įprastas. Nesuprasdama, kam visa tai daroma, irgi tylėjo. Kartą
antrą pažvelgė į jį. Jis šypsojos.

— Ko juokiesi?

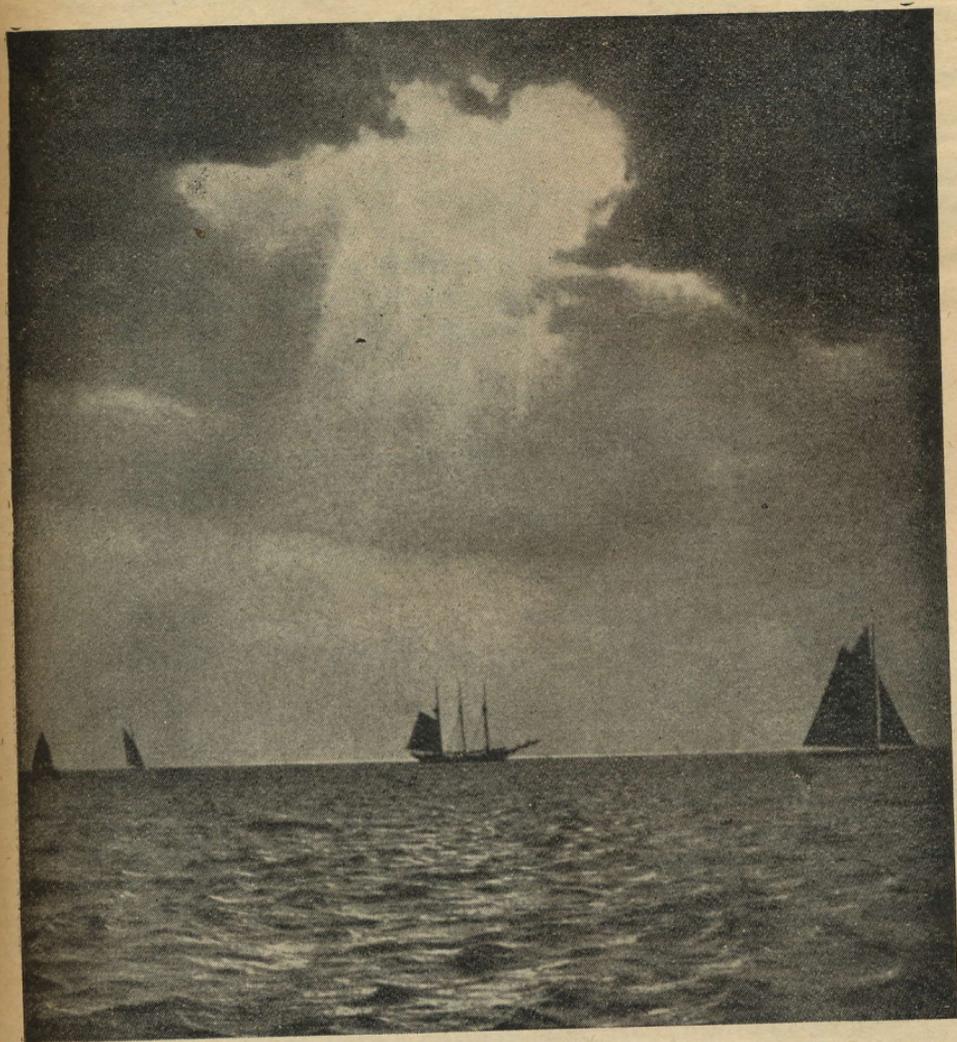
— Aš?

— Negi aš?

— Kad... linksmi.

Susigriebė netaip norėjęs pasakyti ir vėl nutilo. Lyg išsi-
gando.

Ji įtariamai pažvelgė į jį.
— Kas tau? Tu... Tikrai.

Jūrės marelės.

Klišė L. Š. S.

Klausimo nepabaigė. Kažką atsiminė. Apsimesdama nieko
nepastebėjus, paėmė laikraštį. Išskleidė.

— Atkarpą skaitei?

— Ne.

— Labai įdomi.

— Gal. Tik ne man šiandien.

— Perskaityk.

Paėmęs laikraštį apgraibom peržvelgė eilutes. Nesigilino.
Maža ką užkliuvo: mintys kaip mašalai grūstinį grūdo.

— Tau patiko?

— Ir dar kaip!

— Skaityk.

Ji skaito:

... „moters širdis sutverta meilei, o vyro — kerštui; nėra nė vieno vyro, kuris tikrai suprastų moterį“ ...

— Gražūs žodžiai!

— Tau nepatinka? Ir tu teisybės nejauti

— Plepalai.

— Oho! koks smarkus! Iš kur šiandien toks? Ar tik... Nekasdieniškas.

— Tikrai. Pirmą kartą gyvenime toks...

Ir nutilo. Žodžiai strigo gerklėje. Visas virpėjo. Tik akys drėgnos, liūdesio kupinąs žvelgė į ją.

Ji sujudėjo.

— Tu girtas!

— Gal.

Jis atsistojo. Abiejų žvilgsniai susitiko. Akių nenukreipdamas priėjo ją.

Ji lyg gūžtelėjo, sudrebėjo.

— Bijaisi?

— Kam toks klausimas.

Jis paėmė abi jos rankas.

— Na?

— Paskutinį kartą...

Ji pradėjo trauktis atgal.

— Nebijok.

— Na?

— Liu, aš tave myliu.

Ji sujudėjo.

— Tik tiek. Juk vakar tą patį sakei. Aš, ką maniau, pasakiau. Pamiršai? Kam čia niekus plepėti. Užmiršk.

— Tikrai? Ne, Liu.

Pilnas pasiryžimo žvilgsnis smenga į ją.

— Ką čia, vaikų pasakos.

— Visada?

— Pats žinai.

— Tik tiek? Nesupranti?

— Pasakiau. Baigta.

— Tikrai?

Ji atsivertė knygą ir pradėjo skaityti.

Jis valandėlę pastovėjo.

— Panele Liucija, nieko neturi man ką daugiau pasakyti?

— Ne.

— Dovanok.

Stipriai suspaudė jos ranką. Pažvelgė į ją ir —

— Sudie.

Lyg vejamas skubiai išėjo į gatvę. Gatvė tuščia. Keletą žingsnių pažengęs sustojo. —

— Kur?

Atsigrėžė atgal.

Liucijos kambary užgeso šviesa. Sušvito antro kambario langas.

— Kur dabar?

Pažvelgė į prieš stovintį namą.

Restoranas.

Pasuko skersai gatvę.

— Pirmą kartą...

Vidury gatvės sustojo. Pasidairė — kažkur mieste pasigirdo trimitas. Tuoju antras, trečias atsiliepė.

— Dega.

Pažvelgė į namų pusę.

— Et...

Trimitas vis nerimo. Gatvėje sujudo žmonės. Pro šalį pralėkė ugniagesių auto. Pasuko į Pilies gatvę, į Ežero.

—Kažin kur?

Rimutis eidamas gatve stebėjo skubančius žmones. Nesuprato, ko jie bėga. Nežinojo, kur bėga.

Pažvelgė į praeinančius.

Girdi sako:

— Pilies ar Ežero gatvėje.

Jis sustojo.

— Pilies? Juk aš tik ką buvau. Gal dabar užsidegė... Gal Liucijos?

Įsimaišė į bėgančius žmones. Skubėjo į Pilies gatvę. Tiesiai pro šventorių. Kad tik greičiau.

Ties bažnyčia sustojo: rami aplinka įspūdžius išblaškė, dėmesį patraukė. Tokių medžių, rodos, niekad nematė — toki aukšti, toki šakoti. Bokštai paslaptinai stiebėsi į tamsią erdvę, ramūs didingi.

— Čia ramu...

Lyg ko ieškodamas pasižvalgė. Atsiminė kur ėjęs. Pagreitino žingsnius. Tuoju ir Pilies gatvėje. Bet čia ramu. Tik žmonės skuba. Į Tiltą gatvę.

Praeidamas sustojo ties Liucijos langais. Pro langą veržėsi spindulių pluoštas. Viduj šešėlis šmėkščiojo vėrikščiojo. Stai ga šviesa užgeso.

Sutrinko durys.

Rimutis sujudėjo. Skubiai pasuko į Tiltą gatvę. Neatsigrėžė. Jautė, kad ir Liucija eina gaisro žiūrėti.

Gatvėje žmonės nerimo. Stumdėsi. Juokėsi. Užčiojo.

Ilgai ugnies liežuviai verždamiesi pro prieglaudos langus rijo stogą, griebėsi į gretimą namus ir kilo į tamsiąsias padanges.

Gatvėje triukšmas didėjo. Motorai užė. Vanduo šnypštė. Sienojai pleškėjo. Žmonės juokėsi, stumdėsi, barėsi, lakstė. Stebėjosi. —

- Žiūrėkit, vaikas pro langą lenda!
- Jau puola!
- Aii... — suskambėjo visoj gatvėj.
- Išsoko?
- Iš.
- Iš antro aukšto?
- Užsimušė?
- Dar vienas žiūri.
- Gelbėkit.

Iš minios išsiveržė vienas vyras ir dūmuose pranyko. Po valandėlės grįžo vaiku nešinas.

— Daugiau nelįsk — sudegsi.

Nepaklausė.

Minia nutilo. Iš tolo sekdamą kiekvieną liepsnos išsiveržimą laukė naujų įspūdžių.

— Vėl išneša.

— Kur?

Pasigirdo stiprus užtelėjimas.

Gatvė sujudėjo.

— Lubos įlūžo!

Klausimas klausimą sekė.

— Gyvi?

— Užgriuvo?

— Kelis?

— Ir jį?

Pro liepsnas išsiveržė pora ugniagesių.

— Išnešė?

— Iš.

— Gyvas?

— Vieną?

— Ką?

— Rimutį.

— Rimutį?

Žinia perbėgo visą gatvę.

Pasiekė ir Liuciją.

— Valys! Negali būti!

Prasiskverbė pro žmones artyn. Priėjo. Lyg kalta būdama sudrebėjo, išsigando. Norėjo ką sakyti. Lyg sustingo.

Rimutis vos gyvas alsavo.

Liūdnomis akimis pažvelgė į ligoninėlę vežamą Rimutį. Stovėjo ir tylėjo. Niekaip negalėjo suprasti, kaip visa tai atsitiko.

Pažvelgė į degančius namus.

— Ko jis ten ieškojo?

Šiurpo krečiama atsiduso:

— Tikrai jis šiandien buvo girtas.